

Uzasadnienie rozporządzenia nr Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód zlewni Małej Panwi

Warunki korzystania z wód regionu wodnego wraz z warunkami korzystania z wód zlewni, w rozumieniu *ustawy Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r.*, są jednymi z podstawowych dokumentów planistycznych w zakresie gospodarowania wodami.

Zgodnie z art. 120 ust. 1 ww. *ustawy warunki korzystania z wód regionu wodnego oraz warunki korzystania z wód zlewni ustala, w drodze aktu prawa miejscowego, Dyktor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, po ich uzgodnieniu z Prezesem Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, kierując się ustaleniami planu, o którym mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1a ustawy.*

Warunki korzystania z wód zlewni powinny zostać sporządzone dla obszarów, dla których, w wyniku ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza konieczne jest określenie szczególnych zasad ochrony zasobów wodnych w celu osiągnięcia dobrego stanu wód.

W zlewni Małej Panwi znajdują się 32 jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) rzeczne, w tym: 14 naturalnych, 17 silnie zmienionych oraz 1 sztuczna część wód (załącznik nr 1 do uzasadnienia). Stan jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w większości przypadkach został określony jako zły (załącznik nr 1 do uzasadnienia). Tylko stan JCWP PLRW600017118136 – Dubielki Potok określono jako dobry. W związku z powyższym uzasadnione jest wytypowanie zlewni Małej Panwi do opracowania warunków korzystania z wód.

Zlewnia Małej Panwi znajduje się w granicach jednolitych częściach wód podziemnych – JCWPd nr 116 i 131. Stan ilościowy i chemiczny obu JCWPd oceniono jako dobry, jednolite części wód podziemnych są niezagrożone. Celem środowiskowym w odniesieniu do JCWPd jest utrzymanie dobrego stanu wód.

Wymagania, priorytety i ograniczenia w korzystaniu z wód zapisane w Rozporządzeniu w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód zlewni Małej Panwi należy stosować łącznie z zapisami Rozporządzenia w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu

wodnego Środkowej Odry. Szczegółowe uzasadnienie treści rozporządzenia w sprawie warunków korzystania z wód zlewni Małej Panwi przedstawia się następująco:

1. Szczegółowe wymagania w zakresie stanu wód, wynikające z ustalonych celów środowiskowych

W celu realizacji celów środowiskowych zapisanych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, wymagane jest zachowanie w korycie cieku przepływu nienaruszalnego, a tym samym poprawa warunków bytowania organizmów. Wpłynie to na utrzymanie co najmniej dobrego stanu i z dużym prawdopodobieństwem na poprawę elementów biologicznych.

Wartość przepływu nienaruszalnego w korycie cieku nie może być mniejsza niż średni niski przepływ z wielolecia (SNQ) skorygowany współczynnikiem k.

Rzeka Mała Panew, na większej części swojej długości oraz jej dopływy są identyfikowane jako rzeka włosienicznikowa – siedlisko przyrodnicze 3260, ważne dla Unii Europejskiej, dla ochrony którego przepływ nienaruszalny nie może być niższy od SNQ. Zatem wartość przepływu nienaruszalnego w korycie cieku nie może być mniejsza niż średni niski przepływ z wielolecia (SNQ) skorygowany współczynnikiem k o wartości wyliczalnej wg zasady określonej poniżej.

$$QN = k \cdot SNQ$$

gdzie:

QN – przepływ nienaruszalny [m³/s],

SNQ – przepływ minimalny z wielolecia [m³/s].

k – współczynnik zależny od typu hydrologicznego rzeki oraz powierzchni zlewni,

Wartości współczynnika k dla rzek w zlewni Małej Panwi

Współczynnik k	Nazwa rzeki
1,0	Mała Panew od Stoły do ujścia, Jemielnica od Suchej do ujścia
1,27	Bziczka, Bziniczka, Dopływ spod góry Habas, Dopływ w Zawadzkiem, Dubielski Potok, Jemielnica od źródła do Suchej, Leśnica, Libawa, Lublinica, Mała Panew od źródła do Stoły, Myślina, Piła, Psarka, Rosa, Smolina, Stoła, Wilczarnia, Zacharowski Rów, Zimna Woda, Żelazna

Dla wód podziemnych zgodnie z zapisami zawartymi w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, wymagane jest nie pogorszenie jakości wód podziemnych poprzez pogorszenie elementów fizykochemicznych wód podziemnych.

2. Priorytety w zaspokajaniu potrzeb wodnych

Przy wydawaniu pozwoleń wodnoprawnych w zlewni Małej Panwi ustalono następującą hierarchię potrzeb:

- zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, na cele socjalno-bytowe oraz do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych;
- zapewnienie wymagań ekosystemów wodnych i od wód zależnych;
- korzystanie z wód, które przyczyni się do zwiększenia naturalnej lub sztucznej retencji wód w zlewni;
- pozostałe potrzeby wodne.

Wody przeznaczone na cele pozostałe w pierwszej kolejności pobierane winny być z wód powierzchniowych, a w przypadku ich niedostatecznych zasobów lub złej jakości z wód podziemnych:

- pierwszego piętra wodonośnego o swobodnym zwierciadle wody;
- o napiętym zwierciadle wody.

Korzystanie z wód w zlewni Małej Panwi odbywa się według wydanych pozwoleń wodnoprawnych, a w przypadku niewystarczających zasobów wodnych według naturalnej lokalizacji użytkowników od źródła do ujścia.

Oznacza to, iż nie ustanawia się innej hierarchizacji potrzeb, niż ta, która występuje naturalnie podczas poborów. Wszyscy użytkownicy wód mający ważne pozwolenie wodnoprawne mają równe prawo do korzystania z wody w stopniu zgodnym z pozwoleniem wodnoprawnym. Użytkownik pobiera wodę zgodnie z własnymi potrzebami pod warunkiem zapewnienia przepływu nienaruszalnego. Z uwagi na możliwość występowania niżówek, może się zdarzyć, że potrzeby użytkowników przewyższą możliwości cieków i na pewnych odcinkach cieków będzie występował tylko przepływ nienaruszalny, którego nie wolno pobrać. Nie ma wówczas możliwości zaspokojenia potrzeb użytkowników, których ujęcia są zlokalizowane na tych odcinkach.

3. Ograniczenia w korzystaniu z wód

Ograniczenia w korzystaniu z wód podzielono z uwagi na:

- pobór wód;
- wprowadzanie ścieków do wód i do ziemi.

3.1. Pobór wód

Podstawowym ograniczeniem użytkowania zasobów wód powierzchniowych zlewni Małej Panwi jest zachowanie w korycie cieku przepływu nienaruszalnego, o którym mowa w § 3.

Dopuszczalne jest odstępstwo od ustaleń niniejszego rozporządzenia dla inwestycji, które uzyskają pozytywną ocenę po przeprowadzeniu procedury zastrzeżonej w ustawie dla dopuszczenia przypadków nieosiągnięcia dobrego stanu ekologicznego lub nie zapobieżenia pogorszenia stanu i potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych, stosownie do zapisów art. 38j Prawa Wodnego.

W zakresie poboru wód podziemnych na potrzeby inne niż: do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz na cele socjalno-bytowe i do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych dopuszcza się po przedstawieniu wyjaśnień dotyczących braku możliwości wykorzystania wód powierzchniowych.

3.2. Wprowadzanie ścieków do wód i do ziemi

Z uwagi na zagrożenie nieosiągnięcia dobrego stanu wód JCWP wprowadza się ograniczenie we wprowadzaniu do wód ładunków zanieczyszczeń: BZT₅, azot ogólny, fosfor ogólny, ChZT-Mn, ChZT-Cr, OWO, tlen rozpuszczony, azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, glin, tal, kadm i jego związki. Sumaryczny ładunek zanieczyszczeń wprowadzany do wód zlewni nie może być większy niż ładunek określający stan dobry pomniejszony o ładunek naturalny. Analizę tą można przeprowadzić wykonując bilans jakościowy korzystając z aplikacji dla Małej Panwi. W tym celu w punktach monitoringowych należy założyć ładunki dobrego stanu i poprzez kolejne analizy dobrać ładunki dla poszczególnych pozwoleń tak aby stan dobry został zachowany w punkcie monitoringowym. W przypadku stwierdzenia braku chłonności dla danego zanieczyszczenia, należy podjąć działania ograniczające wprowadzanie ładunku tego zanieczyszczenia w przekrojach znajdujących się powyżej.

Z uwagi na brak chłonności ładunków zanieczyszczeń: BZT₅, azot ogólny, fosfor ogólny, ChZT-Mn, ChZT-Cr, OWO, tlen rozpuszczony, azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, glin, tal, kadm i jego związków rzeki Stoły konieczne jest przeprowadzenie przeglądu pozwoleń wodnoprawnych w terminie do końca 2014 r. Przegląd ten jest niezbędny w celu poprawy stanu jakościowego rzeki Stoły i może spowodować konieczność cofnięcia bądź zmiany niektórych pozwoleń wodnoprawnych.

Podkreślić należy, iż ograniczenia sformułowane w rozporządzeniu w zakresie wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych mają na uwadze nie pogorszenie stanu wód powierzchniowych oraz ochronę i przywrócenie dobrego stanu.